

Zeno Karl Pinter, Claudia Urduzia, Cătălin Dobrinescu, Beatrice Kelemen, Vitalie Bodolică, Răzvan C. Pop, Centenarul cercetărilor arheologice de la Capidava (III). Necropola medievală (I), Editura Muzeului Național Brukenthal, Sibiu, 2024. 116 p., 70 ilustr.

Ioan Marian Țiplic

Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu
ioan-marian.tiplic@ulbsibiu.ro

Cu prilejul împlinirii a o sută de ani de la debutul cercetărilor arheologice de la Capidava, un grup de cercetători a decis să pună la dispoziția comunității științifice acest volum. Autorii, membri ai unui colectiv interdisciplinar de cercetare, provin din instituții de prestigiu din România: Universitatea „Lucian Blaga”, Institutul de Cercetări Socio-Umane, Muzeul Brukenthal și Biblioteca ASTRA din Hermannstadt/Sibiu, Universitatea Babeș-Bolyai din Klausenburg/Cluj-Napoca, precum și Muzeul de Istorie Națională și Arheologie din Constanța. Volumul face parte dintr-o serie de monografii dedicate de-a lungul timpului acestui important sit arheologic din Dobrogea, motiv pentru care poartă titlul Capidava III și este consacrat necropolei medievale. Totodată, acest volum marchează doar o etapă în cercetarea sitului; investigațiile nu sunt încheiate și vor continua, astfel încât este posibil – și de dorit – să urmeze un al doilea volum.

După un cuvânt înainte semnat de Ioan Carol Opriș, coordonatorul cercetărilor din întregul ansamblu arheologic de la Capidava, și o introducere a autorilor, volumul urmează o structură clasică, specifică unei monografii arheologice. Într-o primă etapă este schițat cadrul general, fiind prezentat contextul istoric, urmat de o analiză a cadrului geografic, menită să ofere cititorului o imagine cât mai clară asupra peisajului cultural în care se integrează materialul arheologic. Sunt prezentate, de asemenea, etapele anterioare ale cercetării necropolei, respectiv descoperirile de complexe funerare realizate cu ocazia unor lucrări de construcție sau chiar în cadrul unor cercetări sistematice mai vechi desfășurate în zona termelor romane.

Descrierea și analiza de ansamblu a necropolei, forma și dispunerea mormintelor, precum și inventarele funerare sunt documentate cu mare rigoare, însă poate cea mai importantă contribuție este reprezentată de analiza antropologică completată de analizele ADN și de datările radiocarbon.

Analiza inventarului funerar se află în centrul monografiei, în special studiul comparativ al pieselor de podoabă și al accesoriilor vestimentare. Prin analogiile stabilite cu descoperiri similare din Europa Centrală, Peninsula Balcanică și zonele de stepă situate la nord de Marea Neagră, pot fi identificate legături economice intense și contacte culturale semnificative în spațiul dintre Dunăre și Marea Neagră.

De asemenea, se cuvin subliniate ilustrațiile de înaltă calitate, care completează armonios textul volumului. Pe lângă planurile generale, fiecare complex arheologic este ilustrat prin desene, fotografii și inventarul aferent al descoperirilor funerare. Totodată, graficele și statisticile contribuie suplimentar la consolidarea documentației arheologice.

Volumul consolidează rolul sitului Capidava drept punct de referință nu doar pentru Dobrogea, ci și pentru studiile de arheologie medievală ce se apleacă asupra zonelor extramurale ale fortificațiilor bizantine. Abordările antropologice și bio-moleculare confirmă o direcție de cercetare care — dacă va fi continuată — are potențialul de a revalorifica foarte mult necropolele medievale românești (care adesea sunt slab publicate).

Totodată, conectarea descoperirilor funerare cu rețele supra-regionale (Europa Centrală, Balcani, stepele nord-pontice) ajută la spargerea unor izolări istoriografice: necropolele locale pot fi puse în relație cu mobilități, schimburi culturale, influențe externe — ceea ce e esențial pentru abordările actuale interdisciplinare.

În concluzie, putem afirma că lucrarea de față reprezintă o contribuție monografică valoroasă și, în același timp, ne exprimăm speranța că această cercetare științifică va fi continuată în viitorul apropiat.